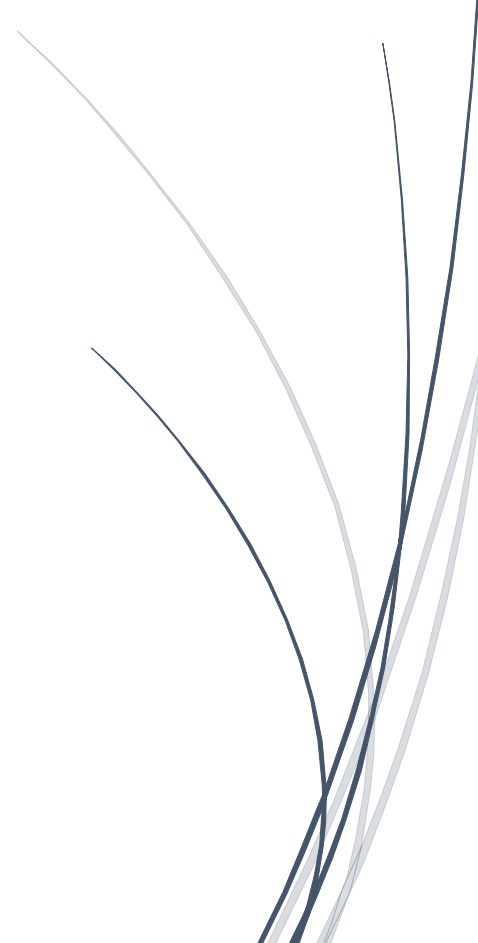

נייר מדיניות – רוכלות ברחבי העיר

16/5/2023

תוכן

2	מדיניות רוכלות – כרמיאל.
2	מטרת הקמת מסמך.
3	מדיניות רוכלות בחוק.
4	הקמת וועדה מקצועית לבחינת בקשות לרוכלות:
5	עקרונות מדיניות העירייה במתן רישיונות עסק לעיסוק ברוכלות:
7	תנאי סף להגשת בקשות לרישיון עסק לרוכלות:
8	הגבלות על מיקום עסקים של רוכלות.
9	מועדי זמני פעילות.
9	אופן העיסוק.

מדיניות רוכלות – כרמיאל

מטרת הקמת מסמך

1. מטרת מסמך זה הוא לקבוע את עקרונות מדיניות העירייה במתן רישיונות עסק לרוכלות בתחום שטח השיפוט של העירייה, וזאת בהתאם להוראות סעיף 2א לחוק רישוי עסקים.
2. מדיניות זו תאושר על ידי ראש העיר, רצוי לאחר היוועצות עם מפקד תחנת משטרת כרמיאל. לאחר אישורה המדיניות תפורסם לציבור, בהתאם להוראות סעיף 2א לחוק, רישוי עסקים ותיושם בפועל על כלל היבטיה על ידי כל גורמי העירייה הרלבנטיים.
3. הצורך בקביעת מדיניות נובע מהביקוש הגובר והולך בישראל של בעלי עסקים להפעלת עסקי רוכלות, ובין היתר גם בתחום שטח השיפוט של כרמיאל.
4. כפי שהובהר, לעירייה מסור שיקול דעת רחב בהקשר של הגבלת עסקי הרוכלות בשטחה, ובכלל זה איסור רוכלות באזורים מסוימים, הגבלת מספר רישיונות לרוכלות, איסור סוגים מסוימים של רוכלות, הגבלת מספר עסקי רוכלות מסוג מסוים וכיו"ב.
5. סמכות זו מעוגנת כאמור בסעיף 2א לחוק רישוי עסקים, והיא נועדה להגן על אינטרסים ציבוריים חשובים אשר עלולים להיפגע כתוצאה מהפעלת עסקי רוכלות, כגון שמירת איכות הסביבה; בריאות הציבור; מניעת מטרדים, מפגעים, רעש ולכלוך; מניעת סכנות בטיחותיות; שמירה על שטחים ציבוריים ומתקנים ציבוריים; שמירה על תחרות הוגנת עם עסקים הפועלים במבני קבע; שמירה על תחרות הוגנת ועוד.
6. עם זאת, לצד החשיבות של שימור הסדר הציבורי וההגנה על האינטרסים הציבוריים השונים, יובהר, כי העירייה רואה חשיבות לאפשר מעת לעת קיום של עסקי רוכלות בתחומיה, תוך שהיא מבקשת להגדיר באופן ברור את תחום העיסוק ברוכלות בתחומי העירייה. זאת, בין היתר, על רקע החשיבות שהיא רואה בחופש העיסוק וקידום יזמות בתחומה, וכן מתן מענה לתושבי העירייה ולציבור הרחב, לרבות המבקרים הרבים בשטחה, לצורך לרכישת טובין וקבלת שירותים בשטחיה לרבות באתרי התיירות.

1. על פי סעיף 2א(ה) לחוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968 (להלן: "החוק", או - "חוק רישוי עסקים"), "רוכלות" הינה "עיסוק בקניה, במכירה או בהצעת שירותים או מלאכה לציבור, שלא בתוך מבנה קבע".
2. עיסוק ברוכלות חייב ברישיון עסק, לפי צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), תשע"ג-2013 (להלן: "הצו", או - "צו רישוי עסקים"): רוכלות מזון – לפי פריט 6.9א' לתוספת לצו, רוכלות בעסק הטעון רישוי לפי פרט אחר לתוספת – לפי פריט 6.9ב' לתוספת לצו ובהתאם לסוג העסק בו עוסקת הרוכלות), ורוכלות אחרת – לפי פריט 6.9ג' לצו.
3. על עיסוק ברוכלות מזון לפי פריט 6.9א' לתוספת לצו חלות, בין היתר, תקנות רישוי עסקים (תנאי תברואה נאותים ברוכלות מזון), תשס"ט-2009 (להלן: "התקנות"), המורות כי "לא ינהל אדם עסק של רוכלות מזון ולא יעסוק אדם ברוכלות מזון אלא אם כן בידו רישיון שניתן לפי תקנות אלה." התקנות מסדירות בנוסף את אופן הגשת הבקשה לרישיון עסק לרוכלות מזון, את המותר והאסור, והוראות נוספות החלות על העיסוק ברוכלות מזון בהיבט של דיני רישוי עסקים.
4. בנוסף, פורסם מפרט אחיד לרוכלות מזון, לפי פריט 6.9א' לתוספת לצו, הכולל שורה ארוכה של הוראות מפורטות החלות על כל עסק של רוכלות מזון. הוראות אלה נכנסו לתוקף ביום 1.1.21, והן חלות על כל עסק של רוכלות מזון, בין אם במועד זה היה לו רישיון עסק קבוע, או זמני, ובין אם לאו. הוראות אלה אינן גורעות מתוקפן של הוראות שנקבעו מכח חוק רישוי עסקים או התקנות, כמפורט במפרט האחד.¹
5. סעיף 2א לחוק מורה, כי רשות הרישוי רשאית, בין היתר, לאסור רוכלות באזורים מסוימים, להגביל את מספר הרישיונות לרוכלות בהם, לאסור סוגים מסוימים של רוכלות או להגביל את מספר הרישיונות בסוגי רוכלות מסוימים, הכל באופן קבוע או זמני, וזאת לשם מניעת פגיעה בפרנסתם של רוכלים ובעלי עסקים אחרים, או מתוך התחשבות בצרכי הסדר הציבורי; ובנוסף - לייחד סוגי רוכלות מסוימים ולהקצות מספר מסוים של רישיונות בכל סוגי רוכלות לאנשים הזקוקים לשיקום או לסעד מכוח חוק.
6. **יודגש, כי בהתאם להוראת סעיף 5א(א) לחוק "רישיון או היתר זמני שקיבל רוכל מרשות רישוי בתחום רשות מקומית, לא יהיה לו תוקף מחוץ לתחום אותה רשות מקומית".**
7. קיום הוראות חוק רישוי עסקים בהקשרים השונים נועד להבטיח, ככלל, את המטרות הבאות, כפי שהן מוגדרות בסעיף 1 לחוק, או מקצתן: איכות נאותה של הסביבה ומניעת מפגעים ומטרדים; מניעת סכנות לשלום הציבור; בטיחות של הנמצאים במקום העסק או בסביבתו; מניעת סכנות של מחלות בעלי חיים ומניעת זיהום מקורות מים בחומרי הדברה, בדשנים או בתרופות; בריאות הציבור, לרבות תנאי תברואה נאותים; קיום תכליות דיני התכנון והבניה.²

¹ מפורסם בפורטל השירותים הממשלתי ממשל זמין.

² סעיף 1 לחוק, וראו גם: הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 8.1151 בנושא "מתן רישיון עסק לעסק שאינו עומד בדיני התכנון והבניה" (29.6.15)

1. העירייה תכונן וועדה מקצועית, שבין יתר תפקידיה לקבוע מדרג לבחינת הצורך הציבורי בהפעלת עסקי רוכלות באופן כללי בתחום העירייה וכן להכריע בסוגיות קונקרטיות הנוגעות לעסקי רוכלות.
2. הוועדה תבחן ותדון בכל בקשה לרוכלות ברחבי העיר ותהיה זו שתקבע הן את מיקום הרוכלות, תקופת הרוכלות ואת סוג הרוכלות (מזון/רוכלות אחרת)
3. **חברי הוועדה :**
4. הרכב הוועדה יקבע מעת לעת על ידי ראש הרשות ויפורסם לציבור באתר העירייה. הוועדה תתכנס בהתאם לצורך וישיבותיה יתקיימו בנוכחות היועץ המשפטי של העירייה, ויתועדו בפרוטוקול שייערך בכתב. לחלופין – יעודכן היועץ המשפטי של העירייה בתוכן הדברים ותתקיים עמו היועצות, אם במהלך הישיבה ואם לאחריה, והעתק הפרוטוקול שייערך בכתב יועבר לעיונו ואישורו.
5. בהתאם לצורך תתייעץ הוועדה עם גורמים מקצועיים נוספים מתוך הרשות או מחוצה לה, דוגמת משטרת ישראל, משרד הבריאות, הגנת הסביבה ועוד וזאת לפי הצורך.
6. הוועדה תפעל בהתאם לעקרונות המותווים במסמך מדיניות זה ובהחלטותיה יובאו בחשבון שיקולים כלליים, כגון סוג המוצרים הנמכרים בעסק, מיקום העסק והקירבה לעסקים אחרים או למרכזים מסחריים.
7. על אף העקרונות המפורטים במסמך מדיניות זה, בנסיבות מיוחדות שיירשמו תהא רשאית רשות הרישוי באישור הוועדה המקצועית לחרוג מהעקרונות המפורטים במסמך מדיניות זה ולמשל לאפשר קיום רוכלות במיקום נוסף וכיו"ב.
8. ככלל, כל מה שנראה על פניו כחריגה מהעקרונות המפורטים במסמך מדיניות זה ומהעקרונות המפורטים בו מחייב הנמקה בכתב וההחלטה תינתן בכתב, תוך פירוט הנסיבות המיוחדות למתן האישור החריג ותתועד.

עקרונות מדיניות העירייה במתן רישיונות עסק לעיסוק ברוכלות:

1. מכסת רישיונות העסק הניתנים לצורך רוכלות בתחומי העירייה תיקבע מעת לעת על ידי הוועדה המקצועית ותפורסם לציבור באתר העירייה. רשות הרישוי של העירייה לא תאשר יותר מהמכסה שנקבעה לקבלת רישיון עסק עבור עסקי רוכלות בתחום שטח השיפוט של העירייה בכל זמן נתון.
2. **בהענקת הרישיונות תינתן עדיפות לתושבי העיר, בהתאם לרישומם במשרד הפנים.**
3. הוועדה תקבע את מכסת הרישיונות לעיסוק ברוכלות לפי חלוקה לאזורי מגורים ואזורי מסחר ותעשייה, או לאזורים גיאוגרפיים שונים באופן כללי בתחומי העיר.
4. לא יינתן לאדם או לתאגיד יותר מרישיון עסק אחד לעיסוק ברוכלות.
5. על המעוניין בקבלת רישיון עסק לרוכלות להגיש בקשה לרישיון עסק לרוכלות, בהתאם להוראות הדין. על בקשה לרישיון עסק לרוכלות תחולנה כל הוראות הדין הרלבנטיות לרבות חוקי העזר של העירייה, כפי שיהיו בתוקף מעת לעת.
6. רשות הרישוי רשאית לדרוש ממבקש רישיון עסק לרוכלות מסמכים, אישורים (כולל אישורים או התייחסויות של צדדים שלישיים), הבהרות והסברים בהתאם לשיקול דעתה.
7. רשות הרישוי רשאית על פי שיקול דעתה לפנות לצדדים שלישיים לשם קבלת התייחסותם או אישורם לבקשה לרישיון עסק לרוכלות.
8. בקשה לרישיון עסק לרוכלות תיפתח רק לאחר עמידה בתנאי הסף המפורטים במסמך מדיניות זה.
9. ממועד פתיחת הבקשה לרישיון יינתן לבעל העסק פרק זמן של עד חצי שנה לקבלת רישיון עסק, אשר במהלכה תיכלל בקשת העסק לרישיון במכסת הרוכלים. בחלוף חצי שנה ממועד פתיחת הבקשה ייגרע העסק ממכסת הרוכלים, ובקשתו תוקפא. אם יבקש בעל העסק לשוב ולקדם את בקשתו לרישיון תיבחן בקשתו בכפוף לקיומו של מקום פנוי במכסת הרוכלים או ברשימת ההמתנה.
10. למען הסר ספק, יובהר כי אין באמור לעיל כדי לגרוע מסמכותה של העירייה להפעיל את סמכויותיה לאכיפת החוק במהלך תקופה זו.
11. רשות הרישוי תנהל רשימת המתנה למבקשים לקבל רישיון עסק לרוכלות בשעה שמכסת הרוכלים מלאה, ותפעל ליידע ולעדכן את הממתנים ברשימת ההמתנה בכל שינוי רלוונטי.
12. על אף האמור לעיל, ניתן יהיה לחרוג באישור מנהל מחלקת רישוי וקידום עסקים בעירייה ממכסת הרישיונות שנקבעה ולתת רישיון עסק לרוכלות זמנית במסגרת ירידים ואירועים חד-פעמיים הנערכים מטעם העירייה (למשל, במסגרת אירועי יום העצמאות, פסטיבל המחולות, פסטיבל אביב ועוד). זאת בכפוף להגשת בקשה ובחינות מתאימות ונדרשות, לפי שיקול דעתה של רשות הרישוי.
13. לא יינתן רישיון עסק לעסק של רוכלות, בעיקר קבוע, בלא בדיקה מול משטרת ישראל, לשם בדיקת רישום פלילי ומידע מודיעיני, על מנת למנוע זכיינות של עבריינים שהרוכלות משמשת עבורם פלטפורמה למכירת סחורה נוספת אסורה.

14. רישיון עסק שיינתן לרוכלות יוגבל לתקופה שתירשם ברישיון העסק ויחודש / יוארך, בהתאם לשיקול דעתה של רשות הרישוי ובהתאם למוגדר בחוק רישוי עסקים.
15. אין כל מחויבות של רשות הרישוי למתן רישיון עסק לתקופה נוספת, וכל בקשה לחידוש רישיון עסק לתקופה נוספת תיבחן באופן פרטני על פי שיקול דעתה של רשות הרישוי ובהתאם למדיניות העירייה החלה ולמוגדר במסמך מדיניות זה.
16. רישיון עסק לעיסוק ברוכלות הינו אישי ואינו ניתן להעברה. עיסוק ברוכלות שלא על ידי מי שקיבל את רישיון העסק יהווה עילה לשלילה מיידית של רישיון העסק.
17. במקרה של הפרת תנאי רישיון העסק לרוכלות ובכלל זה אי עמידה באיסורים והמגבלות המפורטים במסמך המדיניות, רשות הרישוי תהיה רשאית לבטל את רישיון העסק, בכפוף לכל דין.
18. אין באמור במסמך זה כדי לפטור בעל עסק של רוכלות מקיום דרישות כל דין החלים עליו, אף אם אינן מפורטות במסמך זה.
19. העירייה תהא רשאית להחתיים כל בעל רישיון עסק של רוכלות על כתב התחייבות לפיו מתחייב בעל הרישיון להתפנות במועד שנקבע לכך מקרקע ציבורית במידה ויידרש לכך על ידי העירייה, או לקבוע תנאים ברישיון לכך.
20. כל רוכל שבקשתו תאושר יידרש לחתום על נספח תנאים שיצורפו לרישיון העסק. תנאים אלה ייקבעו בהתאם לתקנות, למדיניות, לתנאים ולהנחיות הרלבנטיות לגבי אותו סוג עסק, כפי שהם בתוקף במועד מתן רישיון העסק. **חתימה על הנספח תהווה תנאי להנפקת רישיון עסק.**

תנאי סף להגשת בקשות לרישיון עסק לרוכלות:

בעל עסק שיבקש לפתוח בקשה לרישיון עסק לרוכלות, יידרש להציג למחלקת רישוי וקידום עסקים בעירייה את האישורים הבאים כתנאי סף מצטברים לפתיחת בקשה:

עבור רוכלות מזון, לפי פריט 6.9א' לתוספת לצו, בעל העסק יציג לתברואן העירייה תכנית סניטארית וכן פרשה טכנית הכוללת פירוט כדלקמן:

1. סוג המוצרים שימכרו בעסק;
2. תיאור מילולי של כלל הפעולות והציוד הנדרשים להכנת המזון;
3. מספר העובדים המועסקים בעסק ותפקידם;
4. כמות מרבית מוערכת של מנות ליום;
5. אמצעי אספקת מים ומקורם;
6. אמצעי סילוק שפכים;
7. פירוט אמצעי החשמל, האוורור / נידוף, קירור והקפאה בעסק, ככל שקיימים.
8. הצגת פתרון לפינוי האשפה בעסק, לרבות ההסדרים לשמירת הניקיון בסביבת העסק.
9. אישור תברואן העירייה:

עבור רוכלות בעסק הטעון רישוי לפי פרט אחר לתוספת, לפי פריט 6.9ב' לתוספת לצו, ורוכלות אחרת, לפי פריט 6.9ג' לתוספת לצו, יוצג:

1. סוג המוצרים שימכרו בעסק;
2. מספר העובדים המועסקים בעסק ותפקידם;
3. אמצעי אספקת המים ומקורם;
4. אמצעי סילוק שפכים;
5. פירוט אמצעי החשמל, האוורור / נידוף, קירור והקפאה בעסק, ככל שקיימים;
6. הצגת פתרון לפינוי אשפה בעסק, לרבות ההסדרים לשמירת הניקיון בסביבת העסק;
7. תברואן העירייה יבצע בחינה ראשונית של המסמכים וייתן לבעל העסק חוות דעת מקדמית בדבר היתכנות קבלת רישיון עסק.
8. אישור יועץ תנועה מוסמך;
9. בעל עסק אשר מבקש להפעיל את עסק הרוכלות על אם הדרך יידרש להציג אישור של יועץ תנועה מוסמך, המוסכם על העירייה, בדבר היעדר מסוכנות תנועתית.

הגבלות על מיקום עסקים של רוכלות

1. רשות הרישוי רשאית לתחום, במסגרת תנאי הרישיון, את המקומות או האזורים שבהם יורשה עסק של רוכלות לפעול.
2. אין מניעה לאשר במקרים המתאימים מספר רוכלים באותו מיקום, בין אם באותו תחום של רוכלות ובין אם בתחומים שונים. אולם מתן רישיון עסק ליותר מעסק של רוכלות אחד באותו מקום או במיקום סמוך, בפרט באותו תחום של הרוכלות (למשל, רוכלות מזון), תאושר אך ורק בנסיבות מיוחדות שיירשמו ובכפוף לאישור הוועדה המקצועית.
3. כאשר אם הוגשו יותר מבקשה אחת לרישיון רוכלות באותו מיקום תינתן ככלל עדיפות במתן רישיון העסק לרוכל שעסק ברוכלות בשנה הקודמת באותו מיקום, או שתיערך הגרלה בין המבקשים, על פי החלטת הוועדה המקצועית, כאשר העדיפות תינתן בכל מקרה לשנה השנייה בלבד ולא לשנים הנוספות.
4. במתן ההחלטה על קביעת המיקום תתחשב רשות הרישוי, בין היתר, במרכזיותו של המיקום, בקרבתו לבתי עסק פעילים, בקרבתו לצירי תנועה ראשיים ובדרכי הגישה וההגעה אל המיקום ובאפשרות להעמיד עגלה או רכב ולשהות בקרבת העסק בצורה בטוחה בלא הפרעה לעוברי דרך וסיכונם.
5. קיום עיסוק של רוכלות לא יותר במקום בו קיים חשש להפרעה לתנועה, או סיכון תעבורתי, לרבות סיכון כלשהו לעוברי דרך ולהולכי רגל כתוצאה ממיקום העסק ומקום העמדת עגלת או רכב רוכלות.
6. זאת, בין היתר, בשול דרך, בתחום צומת ובקרבתו, בתחנת אוטובוס או בקרבתה וכיו"ב.
7. לצורך בחינת נושא זה, במקום בו קיים חשש שכזה, ועל פי שיקול דעת רשות הרישוי, תיערך התייעצות גם עם יועץ תנועה/ משטרת ישראל.
8. קיום עסק של רוכלות בסמוך למוסדות חינוך, לרבות בתי ספר, גני ילדים ומעונות יום יהיה בכפוף לשיקול דעת והחלטת הוועדה המקצועית.
9. קיום עסק של רוכלות בסמוך לאזורי תעשייה, מרכזי מסחר ובתי עסק פעילים, יהיה בכפוף לשיקול דעת והחלטת הוועדה המקצועית.

מועדי זמני פעילות

1. לא תתקיים רוכלות בימי מנוחה (אלא באישור מיוחד של הוועדה המקצועית), ביום הזיכרון לחללי מערכות ישראל וביום הזיכרון לשואה ולגבורה.
2. שעות הפעילות העסקית יהיו השעות המקובלות בכפוף להוראות כל דין. יובהר כי בשים לב למיקום הספציפי של כל רוכלות, הוועדה שומרת על זכותה לקבוע הוראות בעניין שעות הפעילות וזאת על מנת למנוע פגיעה באיכות חיי התושבים המתגוררים בסמוך.

אופן העיסוק

1. רוכלות נידת תאושר ברכב / עגלה / נגרר בעלי רישיון, בכפוף להוראות כל דין.
2. לא יעסוק רוכל בעסק של רוכלות באופן שעיסוקו מהווה מכשול או מטריד לאחרים ולציבור.
3. בכלל זה, בין היתר, לא יעמיד רוכל ברחוב או במקום ציבורי עגלה, דוכן, תבנית, שלט, או כל מתקן או חפץ אחר, המשמשים לצורך הרוכלות שלא בשעת העיסוק ברוכלות; לא תותר הכרזה על הטובין הנמכרים על ידי הרוכל, באמצעות מערכת כריזה או הגברת קול בשעת עיסוקו ולא תותר השמעת מוזיקה בכל עוצמה שהיא. -
4. בהתאם להוראות המפרט האחיד, בעל העסק לא יספק מקומות ישיבה לשימוש הלקוחות.
5. לא תותר מכירת משקאות משכרים על ידי עסק של רוכלות [לפי פקודת המשקאות המשכרים (ייצור ומכירה) סעיף 41 איסור לרכול במשקאות].
6. רוכלות מזון תפעל בהתאם להוראות הקבועות בתקנות רישוי עסקים (תנאי תברואה נאותים ברוכלות מזון), תשס"ט-2009, והוראות משרד הבריאות/תברואן העירייה. המזון הנמכר יהיה בהתאם לדרישות ולמפרט האחיד הנוגעים לתנאי התברואה ברוכלות מזון.
7. בתום שעות הפעילות המותרות יפונו הרכב או עגלת הרוכל ממקום הפעילות (אלא אם החליטה הוועדה אחרת).